Dnro 001/81/2018

Katri Ojala

6.11.2018

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö asiantuntijakuulemiseen keskiviikkona 7.11.2018 klo 11.30

HE 188/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Akava kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa otsikon asiassa ja lausuu työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle kunnioittavasti seuraavaa:

Akava pitää esityksen lähtökohtia kannatettavina. Lainsäädännöllinen viitekehys Suomessa asumiselle ja täällä työskentelemiselle sekä näihin liittyvälle sosiaaliturvalle on varsin monitasoinen ja hankalasti hahmotettava. Lainsäädäntökehikon selkiyttäminen on toivottavaa. Akava kannattaa myös lähtökohtaa sosiaaliturvan kytkemisestä toisaalta asumiseen ja toisaalta työn tekemiseen.

Akava katsoo tarkoituksenmukaiseksi luopua Suomeen tulevien työntekijöiden osalta vaatimuksesta vähintään neljä kuukautta kestävästä työskentelystä ja työn tuntimääräseurannasta ja tarkastella vain riittävää palkkaa. Samalla on kuitenkin seurattava uuden käytännön vaikutuksia ja ryhdyttävä tarvittaessa toimenpiteisiin.

Akava toteaa, että lähtökohtana sosiaalietuuksia myönnettäessä tulisi olla työskentelyvaltioon sitoutuminen sillä tavoin, että etuuksien rahoitusperustaa ei rapauteta. Tästä syystä on tärkeää, että sairausvakuutuksen piiriin kuuluvien määrän lisääntyessä myös sairausvakuutusmaksut maksetaan kattavasti Suomeen.

Akava pitää valitettavana muutosta, jonka mukaan lähetetyt työntekijät, tutkijat sekä lähetys- ja kehitystyöntekijät rinnastettaisiin ulkomailla oleskellessaan Suomessa asuvaan henkilöön enintään viiden vuoden ajan nykyisen 10 vuoden sijasta. Akava painottaa, että Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin kuuluminen ulkomaan työskentelyn aikana helpottaa kotimaahan palaamista ja toimii myös yhtenä keinona torjua pysyvää aivovuotoa ulkomaille.

Akava pitää tärkeänä, että sosiaaliturvaan kuulumisesta annettavan päätöksen poistuessa henkilöiden riittävästä ja ajantasaisesta tiedonsaannista huolehditaan paitsi sähköisesti myös tarvittaessa viran puolesta henkilökohtaisesti, mikäli sosiaaliturvaetuuksiin liittyvät oikeudet päättyvät ulkomaille muuton vuoksi.

Akava ry:n puolesta

Katri Ojala
johtava asiantuntija

Rautatieläisenkatu 6 puh. 020 7489 400
00520 Helsinki www.akava.fi